

Sundhedsstyrelsen

shh@sst.dk og uddannelse@sst.dk

Den 15. januar 2021

Høringssvar fra DASYS vedr. Udkast til bekendtgørelse om uddannelse til specialsygeplejerske i psykiatrisk og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje

Dansk Sygepleje Selskab (DASYS) har modtaget forespørgsel på overstående, og vi takker for muligheden for at afgive høringssvar. Vi har haft en repræsentant i arbejdsgruppen. Vi har derudover sendt høringsmaterialet til vores medlemmer, hvilket har givet anledning til kommentarer fra Fagligt Selskab for Psykiatriske Sygeplejersker.

Generelle bemærkninger

Ifølge følgebrevet er målet med revision af bekendtgørelsen fra 2016, at specialsygeplejersken i psykiatrisk sygepleje skal:

- *være proaktiv i den kliniske hverdag og have stærke faglige kompetencer baseret på omfattende viden og kliniske færdigheder inden for opsporing af både psykiatrisk og samtidig somatisk sygdom.*
- *på specialiseret niveau - kunne påtage sig ansvar for at sikre helhed, kvalitet, tværsektorielt og tværfagligt samarbejde og koordinering, samt kunne tage selvstændige initiativer til udvikling af den psykiatrisk sygepleje i den kliniske hverdag.*
- *kunne forstå og medvirke til implementering af væsentlige forskningsresultater samt iværksætte faglig udvikling af praksis i den kliniske hverdag. Dette kan eksempelvis være inden for deeskalering af konfliktsituationer i den daglige klinik med viden om forebyggelse/brug af tvang samt fremme af recovery.*

I det lys kan det undre, at §1 Formålet med specialuddannelsen er uændret og er meget vagt formuleret, hvor det alene fremhæves, at sygeplejersken skal "udvide sine faglige og kliniske kompetencer til at varetage funktionsområdet". Formålet præciserer ikke, at uddannelsen bygger på de nyeste teorier, metoder, evidens og praksis inden for den specialiseret psykiatrisk sygepleje og at uddannelsen skal kvalificere til at kunne anvende disse teorier og metoder i komplekse og udviklingsorienterede situationer.

Bemærkninger til høringsmaterialet

§ 3 stk. 4: Mindst 2 års fuldtids klinisk erhvervs erfaring som sygeplejerske eller tidsmæssigt tilsvarende inden for psykiatrisk eller børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje:

Vi kan have en bekymring om, hvordan adgangskravet stiller kommunale sygeplejersker og deres muligheder for at kvalificere sig, jvf. § 17 hvor det pointeres, at uddannelsen kan tilbydes sygeplejersker i alle sektorer. Kommunerne har i særdeleshed

behov for sygeplejersker med høje kvalifikationer på det psykiatriske felt, i og med at flere patienter behandles lokalt/i eget hjem.

§ 4 Varighed: Uddannelsen er berammet som 1 års fuldtidsstudium svarende til 60 ECTS-point, men uddannelsen planlægges at strække sig over 1,5 år:

Overordnet anbefaler vi, at specialuddannelsen opbygges, så den matcher strukturen i andre uddannelser inden for sygeplejefaget. På den måde vil man kunne imødekomme vanskelighederne ved meritoverførelse. Vi anbefaler også, at uddannelsen kunne tilrettelægges som en masteruddannelse og gerne svarende til en APN-uddannelse.

DASYS' Uddannelsesråds anbefalinger for efter- og videreuddannelse af sygeplejersker:

- *Videreuddannelserne er tilrettelagt fleksibelt, sådan at moduler kan samles til hele uddannelsesforløb.*
- *Videreuddannelserne er en del af det formelle uddannelsessystem og foregår ved akkrediterede uddannelsesinstitutioner (Dansk Kvalifikationsramme for videregående uddannelse 2007).*
- *Videreuddannelserne er indplaceret i Bolognasystemet, sådan at de lever op til internationale krav til niveau og sammenlignelighed (Bologna 1999).*
- *Specialuddannelserne er forskningsbaserede og indplaceret i det universitære system på masterniveau.*

Hvad angår varighed foreslår vi ændring af ordlyden til "KAN planlægges", som åbner for muligheden, hvor det ses praktisk muligt, men også relevant af hensyn til læring og omsætning af teori til praksis.

§ 5. Uddannelsen til specialsygeplejerske i psykiatrisk sygepleje skal afspejle den til enhver tid accepterede faglige standard i psykiatrien:

Denne formulering er vag og derfor problematisk, også med tanke på selve målet med revisionen, der indebærer et ønske om **stærk faglighed baseret på omfattende viden, selvstændighed og udvikling af klinisk praksis**. Den kunne med fordel ændres til fx "en høj faglig standard".

§ 7 stk. 4. Der udpeges en klinisk vejleder, der yder vejledning og evaluering i forhold til de kliniske uddannelsesperioders formål og læringsmål:

Det kunne være ønskeligt med udspecificerede krav til vejleders kvalifikationer. Fx at den kliniske vejleder er kyndig inden for psykiatri og har erfaring med opgavevejledning. Desuden kunne det være ønskeligt, at klinisk vejleder skal have mindst én af følgende: diplomuddannelse eller specialuddannelse for sygeplejersker i psykiatrisk sygepleje, en relevant sundhedsfaglig master eller kandidatuddannelse, klinisk vejlederuddannelse svarende til 1/6 diplomuddannelse.

§ 17 stk. 2. De godkendte, videregående uddannelsesinstitutioner udbyder uddannelsen i forpligtende samarbejde med de ansættende myndigheder:

Vi må udtrykke vores undren over denne ændring fra den tidligere bekendtgørelses § 16, hvor regionerne udbyder uddannelsen og udpeger uddannelsessteder. Ikke mindst stærk undren over manglen på en transparent proces omkring dette, som vi anser for at være en markant ændring. Vi har i det faglige selskab undersøgelser, der påpeger vigtigheden af at forankre uddannelses tæt på klinikken og desuden fordelen af et ensartet uddannelsesstilbud på tværs af landet, som bl.a. er fundet i uddannelseskoordinatorerne og uddannelsesrådet.

Bilag 2:

Etik savnes på listen over emneområder i specialuddannelsen. Det er helt afgørende, at uddannelsen kvalificerer sygeplejersken til at navigere i et felt, der involverer flere lovgivninger og kræver høj grad af etisk bevidsthed og handlekompetence for at sikre patientens/borgerens autonomi, værdighed og integritet. Den formulerede liste rummer heller ikke området specialiseret teori og metode i klinisk psykiatrisk sygepleje eller emneområdet sundhedsfremme og sundhedspædagogisk teori og metoder til fremme af mental sundhed, som er de emneområder, der vil give grundlag for to af de tre funktionsområder, som specialsygeplejersken i psykiatrisk sygepleje har.

Bilag 5:

Specialuddannelsesrådets sammensætning bør afspejle formuleringen i § 19. Derfor bør der i rådet indgå specialsygeplejersker inden for både den psykiatriske sygepleje og børne-/ungdomspsykiatrisk sygepleje.

Øvrige bemærkninger

Skulle høringssvaret give anledning til spørgsmål, står DASYS og Fagligt Selskab for Psykiatriske Sygeplejersker naturligvis til rådighed for yderligere uddybning af ovenstående synspunkter.

Med venlig hilsen
For Dansk Sygepleje Selskab, DASYS,

Bente Høy
Næstformand
Seniorforsker, ph.d.